

Τζών Έρβιν: «Πωλείται κέφι». Θίασος Κατερίνας.

Ἡ κ. Κατερίνα πού σ' ἄλλες ἐπίσης κρίσιμες γιὰ τὸ θέατρο στιγμές καθὼς αὐτὴ πού περιελάμβανε σήμερα, ἀντιμετώπισε τὴν καταστάση μὲ γενικωμένη καὶ πῆξη στὸ ἰστανικό του θεάτρου, δὲν ξέρω πῶς καὶ γιὰτί, αὐτὴ τὴ φορά διαλέξε τὸ χειρῶντερο τρόπο γιὰ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσει. Ἐκκινώντας ἀπὸ τὴν ορατερὴ ἀρετήρια πῶς οὐκ ὁ κόσμος στέκεται οὐσιαστικὸς μπροστὰ στὸ θέατρο, τὸ θέατρο πρέπει νὰ κάνει παραχωρήσεις καὶ ἀσάρεις ὄστερ' ἀπὸ τὸν ἐλαφροτάτο «ἰσοβαρὶς» τοῦ Ντεβάλ, ἀνέθεσε τὴν περασομένη βουαδα στὸ θέατρο τῆς Πλατείας Κυριακοῦ τὴν ἐπίσης ἐλαφρὴ καὶ ἀνούσια κωμῶδια τοῦ Τζών Έρβιν «Πωλείται κέφι». Ὁ ἥρωας τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἶναι εἰς ἀργόστολος κοσμικὸς νέος πού ἐννοεῖ σῶναι καὶ καλά νὰ κερδοῖ τὰ πρὸς τὸ ζῆν πλασαρόντας τὴ φυσικὴ γοητεία καὶ τὴν ἐξυμνασία του καὶ πού τελικὰ τὰ καταφέρνει νὰ μπλέξει στα δίχτυα του μίαν ἰστανική ἀμερικανίδα ἑκατομμυριούχα. Μία οὐ συγγραφεὺς του ἔργου, μολοισι τέλει νὰ μιμηθεῖ τὸν ἥρωα του καὶ νὰ πωλοῖσι κι αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του κέφι στὸ κοινόν, δὲν τὰ καταφέρει νὰ τὸ διασκεδάσει. Γι' αὐτὸ τὸ πού κοινόν φεύγει ἀπὸ τὸ θέατρο γιομάτο πῆξη καὶ οἱ λίγιοι, οἱ ἀνθρώποι του θεάτρου, μὲ μίαν βρασανιοτικὴ ἀπορία: γιὰτί ἡ κ. Κατερίνα πού ξέρει τόσο καλά τὸ σύγχρονο δραματολόγιο, δὲν προκρίνει τὴν ὀρθὴ μέθοδο πού ἀκολουθεῖσι κι ἄλλοτε, νὰ ὀδοῖσι δηλαδὴ στὸ κοινόν γνησιώτερη πνευματικὴ τροφή;

Τὸ ἔξρω: στὴν παραπάνω μέθοδο, ἀντιπροβάλλεται ἡ προχειρὴ δικαιολογία πῶς σ' ἐποχές θεατρικῆς κρίσης δὲν πρέπει νὰ... χαρμιζοῖνται τὰ καλά ἔξρω. Ὡστόσο τὸ πρᾶμα ἀξίζει τὸν κόπο νὰ μελετηθεῖ κάπως πλατύτερα. Γιὰτί ἡ τρομερὴ κρίση πού περιελά σήμερα τὸ θέατρο δὲν εἶναι μόνο κρίση οἰκο-οικονομικὴ. Εἶναι προπάντων κρίση ἠθικὴ. Τὸ κοινόν πού κατακλύζει τοὺς κινηματογράφους, ἴσως νὰ γυρῶναι ἀπὸ τὸ θέατρο κατὶ βαθύτερο καὶ πῶς οὐσιαστικὸ ἀπὸ κείνο πού τοῦ προσφέρει συνήθως ὁ κινηματογράφος. Ἰατὶ πού ν' ἀνταποκρίνεται περισσότερο στὰ σημερινὰ του ἐνδιαφέροντα καὶ οἱ δραματικὲς ἀνησυχίες του. Ἀλλὰ κι' αὐτὸ ἂν δὲν εἶναι ἀληθινόν, μίαν φορά τὸ θέατρο ἔχει τὴν ἱστορικὴ ὑποχρέωση νὰ μὴ πυκνώσει τοὺς λόγους πού προκαλοῦν τὴν κρίση. Νὰ μὴ γίνῃ σύμμαχος τῶν ἐχθρῶν του, ἀλλὰ ν' ἀγωνιστεῖ τίμια καὶ θαρρετὰ γιὰ τὴν αὐτοσωτηρία του. Ἡ θεατρικὴ κρίση δὲν ἀντιμετωπίζεται μὲ πράξεις πού ἐνισχοῦν τὴν ἀνοπολησία τοῦ κοινού γιὰ τὸ κακὸ θέατρο. Καὶ κακὸ θέατρο εἶναι σήμερα τὸ θέατρο πού δὲ δίνει ἔκφραση στὴς ἀγωνίες τοῦ βρασανιομένου ἀπὸ τὸν πόλεμο ἀνθρώπου ἢ πού δὲν τὸν ξεκουράζει ὄχι μὲ τὸ ἀφῆνι, τὸ γαργάλισμα μίαν στανικῆς εὐθυμίας, ἀλλὰ μὲ τὴν προσετικὴ καὶ τὴν ἐλπίδα μίαν καλύτερη ζωῆς.

Σίγουρα τὸ ἔξρω τοῦ Τζών Έρβιν, τὸ ἀνούσιο κι' ἀπῆσο, τὸ δίγως δράση, τ' ὀλοτελα συμβατικὸ μὰ κι' ἀκακὸ κατὰ βάθος, δὲν εἶταν τὸ καταλληλότερο γιὰ νὰ δώσει λαθὴ στὴς παραπάνω γενικώτατες σκέψεις. Ὡστόσο εἶταν ἀνάγκη νὰ διατυπωθεῖν οἱ σκέψεις αὐτές, ἂν ὄπαρχει ἔστω κ' ἡ ἐλαφρότερη ὑπόψια πῶς ἡ σημερινὴ κρίση δὲν εἶναι μόνον οἰκο-οικονομικὴ, καθὼς εἶπα στὴν ἀρχή, ἀλλὰ καὶ ἠθικὴ, κρίση δηλαδὴ δραματολογίου

καὶ θεατρικῶν μεθόδων. Ἡ στήλη αὐτὴ ἄλλοτε δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ μοιράζει τιμητικὲς διακρίσεις σὲ ὄσους ξέρουν καλά τὴ δουλειά τους, σὲ ὄσους ἔχουν τις ὄλφα ἢ βήτα ἱκανότητες. Ἐχει μάλον σκοπὸ νὰ τοὺς ὀπομῆσει τις ὀποχρέωσεις πού τοὺς ἐπομῆζει ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ ἀξία τους κ' ἡ δυνατότητά τους νὰ συντελέσουν στὴν ἀντιμῶπιση τῆς κρίσης καὶ νὰ τοποθετήσουν τὸ θέατρο ἀνάμεσα στὴς πρῶτες καὶ κύριες κοινωνικὲς καὶ ἔθνικες λειτουργίες τοῦ τόπου μας.

Ἀπὸ τὴν ἀποψη τοῦτῃ θεξε δευτερεύουσα σημασία ἡ μνεία τῆς χάσης τῆς κ. Κατερίνας στὴν ἐρμηγεία τοῦ ρόλου τῆς ἠρωίδας τοῦ ἔξρω, ἢ τῆς οἰγουρῆς τεχνικῆς τοῦ κ. Παππά ἢ ἡ χαρακτηριστικὴ δεξιότητα τοῦ κ. Νέξερ ἢ ἡ εὐσυνειδητὴ τέλος προσπάθεια ὄλων τῶν ἠθοποιῶν τοῦ θίασου τῆς κ. Κατερίνας, πού μὲ μοναδικὴ ἐξάρτηση τὴν ἐμφάνιση τοῦ κ. Τίτου Φαρμάκη στὸ ρόλο ἑνος Ἀυστραλοῦ ἑκατομμυριούχου, ἔκαναν ὄτι καλλίτερο μποροῦσαν γιὰ τὸ ζωντανῆμα τῆς κωμῶδιας τοῦ Τζών Έρβιν. Σὲ μίαν ἐποχὴ τόσο δύσκολη γιὰ τὸ θέατρο καθὼς ἡ σημερινὴ, σημασία ἔχει τοῦτο: ἀξίζει τάχα τὸν κόπο νὰ ὀδοῦνται φαῖν ὄσῶτα γιὰ νὰ διαβάλλεται τὸ θέατρο καὶ νὰ ἐνισχοῦνται ἢ προτίμηση τοῦ κόσμου στὴ δειλαστικὴ τέχνη τῶν ἐμφῶνων οἰκιδῶν; Ἀσφαλῶς ὄχι.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ